

Bu proje Avrupa Birliği ve
Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Proje Haberleri
2012-2014

Min
T.C.
AİLE VE
SOSYAL POLİTİKALAR
BAKANLIğI

unicef
Bu proje UNICEF'in teknik desteği
ile yürütölmektedir.

iyi ki...

"Her şey henüz 15 yaşında işlediğim basit bir suç sebebiyle cezaevine düşmemle başladı. O zamanlar kendimi, düşüncelerimi, doğal olarak da hayatımı kontrol edebilme olgunluğunda değildim tabii. 'İçeri' girdiğimde bütün bedenimin nasıl bir anda buz kestiğini ve oradaki insanlara bakarken hissettiğim acıma duygusunu hala derinden hissedebiliyorum.

İnsanların birbirlerine ve bana karşı yaklaşımları gerçekten yaşanmadan anlaşılabilir. O kadar samimi ve gerçek ki insanların asıl yüzünü işte orada görebilmek ve hayatı orada tanıyabilmek her ne kadar acıysa da bir fırsat da diyebilirim.

Hayatımın dönüm noktasının ıslahetine sevkimin olduğunu belirteyim. Nasıl olmasın ki, okula başladım orada. Artık okul hayatımın bittiğini ve burdan sonra beni dışarıda nasıl bir hayatın beklediğini kara kara düşünürken 8. sınıftan örgün öğretimime başladım orada.

Hayatta en çok istediğim şeylerden toplumumuzun bizlere karşı olan önyargılarından kurtulmasıdır. Çünkü bizler -çoğumuz- geçmişimize bakarak yarınımızı belirleyen insanlar değiliz. Fırsatlar verildiğinde birçoğumuz yaşantılarımızdan aldığımız dersler neticesinde vardığımız bilinçle hayatımızı şekillendirmeyi güzelleştirmeyi başarabiliriz. Başarmadık mı?

Ben şu anda Ankara'nın seçkin üniversitelerinden birinde okuyorum. Benim birçok arkadaşım yine çeşitli üniversitelerde okumaktalar. Ve benim bilmediklerim. Ne yazık ki yukarıda belirttiğim durum ancak birilerinin bize destek vermeleri sonucunda gerçekleşiyor.

Destek göremeyenleri de düşünmek istemiyorum. Aslına pırlanta gibi birer kalpleri olan bu çoğu arkadaşın tek eksiği, yaptığı yanlışın yanlış olduğunu bu insanlara onlarla gerçekten ilgilenerek anlatabilecek birtakım insanların yokluğu."

Resimler Sakarya Barosu Çocuk Hakları Komisyonu; mektup ÖZ-GE DER'in katkıları ile kullanılmıştır.

TÜM ÇOCUKLAR İÇİN

İnsan haklarına, temel özgürlüklere saygı ve adalet

“Çocuklar için Adalet” Projesi'nin 3 temel hedefi var:

1. Adil yargılama hakkının yaşama geçirilmesi, çocukların ikincil mağduriyetlerinin önlenmesi ve özgürlüklerinden yoksun bırakılmalarına son çare olarak başvurulması ilkeleri çerçevesinde çocuk adalet sisteminde çocuk haklarının korunması,
2. Çocuk adalet sistemi çalışanları için uzmanlaşmış ve kurumsallaşmış bir hizmet içi eğitim programının hazırlanması,
3. Özgürlüğünden yoksun bırakılmış çocukların Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS) çerçevesinde bireye özel rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanması.

ÇOCUKLAR İÇİN ADALET PROJESİ

www.cocuklaricinadalet.org

@CocuklarAdalet

“Nihai faydalanıcılar elbette çocuklar ve aileler olacak.”

Basri BAĞCI
T.C. Adale Bakanlığı Müşteşar Yardımcısı

Suçta sürüklenen çocuklar, adalet sistemi içinde en önemli ve ihmal edilmemesi gereken konulardan biridir. Ülkemizde ve diğer ülkelerde de çocuklar ve gençlerin benzer sorunları bulunmaktadır. Çocuk ve gençlerin sorunlarını çözmeye ilişkin yeni modeller ve yeni yaklaşımlar konusunda arayışlar devam etmektedir. Bu arayışın bir sonucu olarak Proje ile milletvekilleri, yerel ve yüksek yargı organları, ceza infaz kurumları, hâkimler, savcılar, avukatlar, sosyal çalışma görevlileri, sivil toplum kuruluşları ve diğer ilgili tüm yargı mensuplarına ulaşılması öngörülmüştür. Nihai faydalanıcılar ise elbette çocuklar ve aileler olacak.

Söz konusu Kanun kapsamında öngörülen “adil yargılanma hakkının yaşama geçirilmesi”, “mağduriyetlerin önlenmesi” ve “özgürlüğünden yoksun bırakılmanın son çare olarak başvurulması” ilkeleri çerçevesinde; çocuk adalet sisteminde yer alan çocukların haklarının korunması amacıyla Çocuklar İçin Adalet Projesi’nin 2012-2014 yılları arasında Avrupa Birliği’nin mali, UNICEF’in teknik desteği ile Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile Türkiye Adalet Akademisi iş birliğinde yürütülmesi planlanmıştır.

Bu proje ile hedeflenenler arasında göze çarpan noktalara bakıldığında;

1- Çocuk Koruma Hizmetlerinde Koordinasyon eğitimleri verilmiştir. Koruyucu Destekleyici Tedbir Kararlarının İzlenmesine yönelik UYAP destekli bir yazılım geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

2- Türkiye’deki Çocuk Adalet Sistemi, Kamu Vesayeti, Çocuk Savcılıkları ve Koruyucu Destekleyici Tedbirlere ilişkin araştırma raporları hazırlanmıştır.

3- Çocuk Savcılıkları ile koşullu salıverilmeye ilişkin İngiltere, İspanya, İsviçre’ye alan ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Adliyelerde çocuk görüşme odalarının standartları geliştirilmiş ve Sincan Adliyesi’ne pilot çocuk görüşme odası kurulmuştur.

4- Çocuk Adalet Sistemi çalışanlarına yönelik Vaka Temelli Eğitim Programı hazırlanmıştır. Bu eğitimlere yönelik e-öğrenme ve eğitim yönetimi sistemi geliştirilmiştir. Uluslararası Çocuklar İçin Adalet Sempozyumu gerçekleştirilmiş ve sempozyum kitapları basılmıştır. Hâkim ve savcı adaylarına yönelik eğitim müfredatları oluşturma çalışmaları devam etmektedir. Çocuk adalet sistemi çalışanlarının eğitimleri sürmektedir.

5- Ceza infaz kurumlarında barınan çocuklara yönelik geliştirilmiş olan BİSİS’in UYAP’a entegrasyonu Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığının desteğiyle sağlanmış ve BİSİS’in koşullu salıverilmeyi de içeren uygulayıcı eğitimleri verilmeye başlanmıştır.

Yürütülen bu çalışmaların başarıya ulaşması, hiç kuşkusuz bu alanda faaliyet gösteren tüm kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının bütüncül bir yaklaşım sergileyerek iş birliği içerisinde hareket etmesiyle mümkün olacaktır. Biz Adalet Bakanlığı olarak bu çalışmalarını destekliyoruz ve önemsiyoruz.

Bu noktada sosyal bir sorun olan çocuk suçluluğu ile mücadelede politika üretmelerin, kanun yapıcılarının ve uygulayıcıların da üzerlerine düşen sorumlulukları layıkıyla yerine getireceklerini umuyor ve UNICEF Türkiye Temsilciliđine bu projeye verdikleri destekten ötürü teşekkür ediyoruz.

“UNICEF, çocuklar için adaleti çocuk koruma alanında temel ilke olarak görüyor.”

*Dr. Ayman ABULABAN
UNICEF Türkiye Temsilcisi*

Bu uluslararası politikalar ve rehber ilkeler ışığında; UNICEF Türkiye Hükümetinin çocuklar için uzmanlaşmış ve özelleştirilmiş bir adalet sistemi kurmasına destek vermektedir ve bu konuda farklı kurumlarla yakından iş birliği içinde bulunmaktadır.

UNICEF çocuklar için adaleti, çocuk koruma alanında temel ilke olarak görmektedir.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre, bütün taraf ülkeler; kanuna karşı geldiği iddia edilen ya da onaylanan, gelmekle suçlanan ya da iddia edilen her çocuğun, insan hakları ve diğer bireylerin temel özgürlüklerine olan saygısını pekiştiren ve çocuğun yaşını, toplumla yeniden bütünleşmeye teşvik etme isteğini ve toplumda yapıcı bir rol almasını dikkate alan çocuğun onur ve değer algısına verilen destek ile tutarlı bir tavırdaki muamele görme hakkını tanımalıdır. Çocuk Hakları Sözleşmesi ayrıca çocukların özgürlüğünden yoksun bırakılmasının kısa süreli ve son çare olarak kullanılması gerektiğini açıkça belirtmektedir.

Adalet sistemi ile bağlantısı bulunan çocukların emniyeti ve korunması için asla yetişkinler ile birlikte hapsedilmemesi ve hukuki, tıbbi, duygusal ve diğer uygun desteklere hızlı erişimlerinin olması gerekmektedir. Çocuklara uygulanan herhangi bir kötü davranış, cinsel istismar, suistimal veya işkence uluslararası hukukun ihlalidir.

Bunlardan dolayı, 2008'de Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Birleşmiş Milletlerin Çocuk için Adalet'e yaklaşımını ortaya koymuştur.

Çocuklar için Adalet Projesi'nin amacı, Çocuk Hakları Sözleşmesinde tanımlandığı gibi 18 yaş altında çocuk olarak tanımlanan her bireyin daha iyi muamele gördüğünden ve güvenlik ve sosyal yardım sektörleri dâhil adalet sistemleri tarafından korunduğundan emin olmaktır.

Bu uluslararası politikalar ve rehber ilkeler ışığında; UNICEF, Türkiye Hükümetinin çocuklar için uzmanlaşmış ve özelleştirilmiş bir adalet sistemi kurmasına destek vermektedir ve bu konuda farklı kurumlarla yakın iş birliği içinde bulunmaktadır.

Yeni çalışma yolları için pek çok araştırma, pilot uygulama ve yasal reformlar yapılmıştır; ancak daha yapılacak pek çok şey bulunmaktadır. Örneğin, şeffaflık ve bağımsız izleme de kilit noktalardır. UNICEF bu konuda Türkiye'nin kurumlarıyla çalışmaya ve bu yöndeki çabalara destek vermeye memnuniyetle devam edecektir.

Sonuç 1

Adil yargılanma hakkının yaşama geçirilmesi, çocukların ikincil mağduriyetlerinin önlenmesi ve özgürlüklerinden yoksun bırakılmalarına son çare olarak başvurulması ilkeleri çerçevesinde çocuk adalet sisteminde çocukların haklarının korunması.

Sayılarla Mevcut Ulusal Çocuk Koruma Hizmetleri

Kaynak: Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2013-2017)

Neler yapıldı?

- Çocuk Koruma Hizmetlerinde Koordinasyon Strateji Belgesi, Uygulama Planları ve Eğitim Materyalleri hazırlandı.
- Koruyucu ve Destekleyici Tedbir kararlarının takibi ve izlenmesi için "Tedbir Kararları Bilgi Sistemi" (TKBS) oluşturuldu.
- Ulusal ve uluslararası danışmanlar tarafından Koruyucu ve Destekleyici Tedbirler, Savcılık Çocuk Büroları ve Kamu Vesayeti ile ilgili alan araştırmaları yapıldı ve öneri dizileri hazırlandı.
- Adliye Çocuk Görüşme Odaları standartları hazırlandı ve ilk pilot oda Ankara Sincan Adliyesi'nde kuruldu.

“Sürdürülebilirlik İçin Politik Kararlılık Önemli”

Proje Danışmanı Doç. Dr. Hasan BÜKER ile çocuk koruma hizmetlerinde koordinasyonun önemini konuştuk...

Sayın Bükler, çocuk koruma hizmetlerinde koordinasyon neden önemli?

Çocuk koruma alanı, hizmet ettiği kitle itibarıyla tek boyutlu bir alan değil. Örneğin; çocuğun sağlık sorunu sistemin dikkatini çekebilir, ancak vakayı inceleyince madde kullanımı sorunu bir sağlık riskiyken, çocuğu bu soruna sürükleyen çevresel veya ailesel etmenler olabilir. Madde kullanımı sonucunda istismar ya da suça sürüklenme ortaya çıkabilir. Çocuk koruma konusunda tek alandan çözüm üretmek temel sorunu çözemeyebiliyor. Bu yüzden kurumlararası koordinasyon ve iş birliği çok önemli.

Çocuklar için Adalet Projesi'nin çocuk koruma hizmetlerinde koordinasyona katkısı ne oldu?

Bildiğiniz gibi kurumlararası koordinasyon, kamu yönetiminde çok kolay başarılabilen bir olgu değil. Kurumlar bir araya gelip birlikte iş yapmak istediklerinde birçok sıkıntıyla karşılaşabiliyorlar. Çocuklar için Adalet Projesi çerçevesinde oluşturduğumuz Çocuk Koruma Hizmetlerinde Koordinasyon Eğitimi programı, kurumların neden birlikte çalışmaları gerektiği konusunda farkındalık yaratıyor. Birlikte çalışmak için ihtiyaç duydukları araç gereçlerle tanışmalarını sağlıyor; mesela, çocuk koruma strateji belgesi, ilgili mevzuat, Tedbir Kararları Bilgi Sistemi isimli yazılım, ortaklaşa yapılması gereken risk ve vaka yönetimi tanıtılıyor. Katılımcılar, aynı amaca hizmet eden farklı kurumların profesyonelleri ve o kurumların imkanlarıyla tanışmış oluyorlar. Tüm bunlar, il bazında koordinasyonun başarılabilmesi için gerekiyordu...

Eğitimlerde ne gibi engellerle karşılaştınız ve bunları nasıl aştınız?

Eğitimci arkadaşlarımızı yetiştirirken, eğitimler hakkında öngördüğümüz potansiyel riskler vardı. Birlikte çalışma anlayışının çok kolay oluşmadığını, sorumlulukları başkasında görme eğiliminin eğitimde çatışma yaratabileceğini tahmin ediyorduk. Zaman zaman bu tür tartışmalar yaşandı da... Eğitimde şu yaklaşımı benimsedik: Ortada bir sorun varsa sorumlusu hepimiziz ve çözümü beraber bulmalıyız. Yaklaşım katılımcılardan da kabul gördü ve engelleri başarıyla aştık.

Yapılan çalışmaların sürdürülebilirliği de başat bir gereklilik. Sürdürülebilirliği sağlamak adına ne gibi adımlar attınız?

Sürdürülebilirlik çok önemli bir konu. Çocuk koruma alanında çalışan aktörler sürekli değişiyor. Bu farkındalığı ayakta tutmaya ihtiyacımız var. Sanırım projenin en güçlü tarafı da buydu: Çocuk koruma hizmetlerinde koordinasyon, sadece bir proje faaliyeti değil. Bu eğitimi, uzun vadede uygulanabilir nitelikte geliştirdik. Eğitici arkadaşlarımız Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın uzman görevlileri. Bu kişilerin sertifikasyon çerçevesinde eğitici olarak nitelendirilmiş ve Merkezi Koordinasyon tarafından kabul edilmiş olması sürdürülebilirliğin teminatı. Eğitim materyallerinin geliştirilmiş ve basılmış olması da öyle... Bakanlık bu eğitimi önümüzdeki dönemde tekrar yapmak istediğinde elinde eğitimcileri ve eğitim materyalleri hazır. Yapılması gereken tek şey planlamayı yapıp eğitimleri devam ettirmek. Politik kararlılık da başka bir gerekli etmen. İdarenin bu konudaki kararlılığı, sürdürülebilirliğin önemli bir ihtiyacıdır.

Neden Çocuk Koruma Hizmetlerinde Koordinasyon Eğitimi Planlandı?

Gerek erken uyarı, gerekse de müdahale alanlarında yapılacak çalışmalar etkin bir kurumlararası koordinasyon / iş birliği ve bilgi paylaşımı gerektirmektedir. Bu itibarla uygulanacak yeni modelin bir diğer önemli alanını ise merkezde Bakanlıklar, illerde ve ilçelerde ise bu bakanlıkların taşra teşkilatlarını bir araya getiren ve çocukların korunmasını veya ihtiyaç halinde etkin bir destek hizmetinden yararlanmasını sağlamak üzere çalışacak Merkezi Koordinasyon, İl Koordinasyon ve İlçe Koordinasyon yapıları ile bunların etkin işleyişini sağlayacak Sekreteryapılarına ilişkin usul ve esaslar teşkil etmektedir. Bu amaçla hazırlanan Çocuk Koruma Hizmetlerinde Koordinasyon Strateji Belgesi, ortaya koyduğu Stratejik Amaçlar ve Hedefler ile ifade edilen bu modelin tüm unsurlarının etkin ve verimli bir işleyişe kavuşmasını hedeflemektedir.

Strateji Belgesinin birinci bölümü, Türkiye için Çocuk Koruma Hizmetlerinde Koordinasyon Modelini içermektedir. İkinci bölümde ise bu modelin hayata geçirilmesi için izlenmesi gereken strateji yer almaktadır. Son bölümde ise bu stratejinin uygulanmasına yönelik olarak hazırlanmış bir faaliyet planı yer almaktadır. Bu belge, çocuk koruma hizmetlerinde koordinasyonu sağlamak üzere hem hizmetler hem disiplinler arasında hem de çalışanlar arasında iş birliği ve eşgüdümü sağlama hedefini gerçekleştirmek üzere yapılması gereken faaliyetleri göstermektedir.

Hayata geçirilmesinin teminatı, bu belgede yer alan stratejilerin ilgili Bakanlıklar ve İl Koordinasyonları düzeyinde benimsenmesi olacaktır. Bunun da göstergesi, her iki düzeyde de uygulama planlarının hazırlanmış olmasıdır. Dolayısıyla Merkezi Koordinasyon tarafından kabul edilen bu strateji belgesindeki hedef ve faaliyetlerin Bakanlıkların ve İl Koordinasyonlarının çalışma programlarında yer alması ve uygulamaya geçirilmesi beklenmektedir. Stratejinin 10'uncu hedefi bu beklentinin gerçekleşmesini güvence altına alma amacını taşımaktadır.

Çocuklar için Adalet Projesi kapsamında gerçekleştirilen çocuk koruma hizmetlerinde koordinasyon eğitimleri de tüm bu gelişmelerle yerelde ilgili kurumlarda farkındalık yaratılması, yerelde koordinasyonun gerçekleştirilmesini kolaylaştıracak araçların uygulayıcılara tanıtılması ve proje sonrasında da işler sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanarak çocuk odaklı bir yaklaşım benimsenmesini amaçlamaktadır.

567

Çocuk Koruma Hizmetlerinde Koordinasyon Stratejisi konusunda toplam 486 Üst Düzey ve Operasyonel personel eğitim aldı. Ayrıca 81 ilin sekreteryasorumlularının katılımı ile İl Koordinasyon Sekreteryasorumluları Eğitim Programı düzenlendi.

Katılımcı Profili

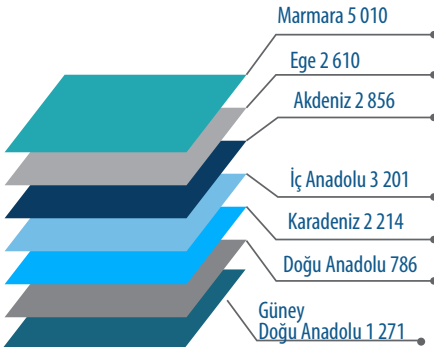
Kurum	Eğitime Katılan
Aile ve Sosyal Politikalar Bak.	50
Milli Eğitim Bak.	39
Sağlık Bak. İl/İlçe Sağlık Md.	51
Denetimli Serbestlik Şb.	32
Gençlik ve Spor Bak. İl Md.	36
İş-Kur Şubeleri.	40
Vali ve Vali Yard.	17
Hâkim-Savcı-Sos. Çalış. Gör.	39
Yerel Yönetimler	52
Emn. ve Jandarma Çocuk Şb.	87
Üniversiteler ve STÖ'ler	25
Barolar	18

2013 yılı içindeki davalarda çocuk sanık sayısı 182.308

Kaynak: T.C. Adalet Bakanlığı, Adli İstatistikler, 2013

Cinsel İstismar Suçuna İlişkin Açılan Dava Sayısının Bölgesel Dağılımı

Kaynak: T.C. Adalet Bakanlığı, Adli İstatistikler, 2013

2013

Cinsel istismar
suçu ile ilişkili
açılan dava
sayısı

17.948

13.925
Mahkumiyetle
sonuçlanan
dava sayısı

Ali SÖNMEZ, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Saray Engelsiz Yaşam Merkezi Müdür Yardımcısı. Bir Sosyal Hizmet Uzmanı ve bir eğitici olarak çocuk koruma hizmetlerinde koordinasyon eğitimini anlattı.

“Eğitimi Verirken Özgürleştim”

“Bu eğitim farklı bir eğitim. Eğitimi verirken özgürleştiğimi hissettim çünkü eğitim formatı bana bir serbestlik alanı sağlıyor; eğitimde demokrasi var. Katılımcının ifadesi de çok güzel ortaya çıkıyor. Katılımcılarla sürekli interaktif formatta çalışıyoruz. Tez-antitez-sentez yöntemiyle en doğru görüşe ulaşmaya çalışıyoruz. Bir örnekle açıklamam gerekirse, bir katılımcı bu eğitime amirinin zoruyla geldiğini belirtmiş, akşam dönerim diye düşünmüş. İlk günkü eğitimin sonunda bana itiraf etti: Buz kırıcı faaliyetler, tanışma formatları ve grubun kaynaşmasıyla bu

fikrinden vazgeçtiğini söyledi.

Eğitim boyunca katılımcı kendini ortaya koyuyor. Empati kuruyor, kendi çalışma koşullarındaki sorunları ortaya koyuyor ve diğerleriyle karşılaştırma olanağı oluyor. Alandan gelen sorunları tartışıp olası çözümleri beraberce ortaya çıkarıyoruz.

Ayrıca, UNICEF eğitimlere bir ciddiyet ve standart getiriyor. Akıllardaki “acaba?” sorusunu siliyor.”

Yeni Çocuk Koruma Modeli'nin ve Koordinasyon Stratejisi'nin Yaygınlaştırıldığı Pilot İller

Katılımcılar Ne Diyor?

Cem SUNALP – Bursa İl Özel İdaresi Sosyal Hizmetler Müdürü

Çocuk koruma hizmetinin çok iyi anlatılması, kişi ve kurumların çok iyi bilgilendirilmesi, karar alıcıların bu konudaki bakış açılarını iyi tespit etmek lazım. Plan ve programlar yapılıyor ama çok kısa sürede yapılıyor. Bazı öğelerin gözardı edildiğini düşünüyorum.

Bu gibi eğitimlerin buna öncülük edeceğini düşünüyorum. Eğitim çok zevkliydi. İçinde grup çalışmaları, anlamlı paylaşımlar, güzel bir eğitim planı var. Çocuk koruma hizmeti, geleceğin insanını oluşturan çocuklar hakkında olduğu için çok önemli. Hizmetler çok paydaşlı ancak tek yerden koordine edilmeli. Her ilde valilikler bünyesinde oluşturulmuş ya da oluşturulacak birimler yetkilendirilmeli, sorumlulukları belirlenmeli, hedefe ulaşmanın hangi riskleri ve fırsatları taşıdığı saptanmalı, güçlü ve zayıf yönleri çıkartılmalı. Gereken zamanın yeni yazılım üzerinden kısaltılmasının gerekli olduğunu öğrendim.

Rabia DİNÇER AYCIL – Mersin Denetimli Serbestlik Müdürlüğü, Psikolog

Eğitimde aktarıldığı üzere, il koordinasyon sekreteryası kurumları organize eden bir merci. Bu da iyi bir şekilde çalıştığı zaman çocukların hâkim önüne çıkmadan önce topluma ve aileye kazandırılmasında olumlu adımlar atılabilir. Eğitime katıldığım için çok memnunum.

Emel KURŞUN – Samsun Halk Sağlığı Müdürlüğü, Sosyal Hizmet Uzmanı

Bir sosyal hizmet uzmanı olarak çocukların sağlık tedbirlerini takip ediyorum. İlimizde koordinasyon toplantılarını düzenli yapıyorduk ama bu eğitimde her kurum sunduğu hizmetleri daha detaylı anlatma şansı oldu. Samsun'a döndüğümüzde tüm kurumlarla beraber uygulamak istediğimiz proje fikirlerimiz var. Projede, il koordinasyon sekreteryası sorumlu olacak. Aile eğitim programı çerçevesinde sağlık tedbirli çocuklara sahip ailelere eğitim vermeyi planlıyoruz. Ayrıca çocukları kendi özellikleri altında gruplandırarak sportif faaliyetler yaptırmayı düşünüyoruz. Çocuğu her açıdan desteklemeliyiz.

Fettah YILMAZ - Antalya Büyükşehir Belediyesi, Sosyal Hizmet Uzmanı

Eğitimden önce ilimizde çocuk koruma hizmetlerinin koordinasyonunda, kurumlar arası iletişim eksikliğini hissetmiştik. İşlerimizi daha çok bireysel becerilerimizle çözmeye yönelik çalışmalar yapıyorduk. İşlerin ilerlemesi konusunda sıkıntılarla karşılaşmıştık. Eğitim sayesinde uygulayıcı arkadaşlarla birebir görüşme fırsatımız oldu. Tüm kurumların ilgili çalışanlarıyla görüştük. Bu sürecin iletişimimizi güçlendirdiğini düşünüyorum. Daha önce "benim işim değil onlar yapsın" mantığı vardı. Şimdi tüm kurumlar konuyu sahiplendi.

Fatma POLAT – Malatya Akşemseddin İhtime Engelliler İlkokulu Müdürü Baş Yardımcısı

Bu eğitim koordinasyon eksikliğini mevzuat olarak da tamamlanması gerektiğini gösterdi. Çocuk koruma çalışmalarında tüm kurumların bir araya gelerek çocuk için en iyi yolun ne olduğunu ortak olarak belirleme zorunluluğu ortaya çıktı. Malatya'ya gidince ilde kurulacak koordinasyon merkezlerinde yer almak istiyorum. Kurtarılan her deniz yıldızı önemli. Toplumun temeli olan çocuklarımızı güçlendirmeliyiz.

Çocuk Dostu Adli Görüşme Odaları

Bekleme Odası:

Bekleme odası, görüşülecek çocuğun görüşmeden önce aktif bir şekilde zaman geçirebilmesine imkan tanıyan; bunun için oyuncak, kalem-kağıt ve kitap gibi nesnelerin bulunduğu odadır.

Görüşmenin Gerçekleştirildiği Oda:

Görüşmenin, çocuklarla adli görüşme eğitimi almış bir uzman vasıtasıyla gerçekleştirildiği, video ve ses kaydına olanak sağlayan teknik donanımın kullanıldığı, yalnızca çocuklarla adli görüşme yapmak üzere tasarlanmış odadır.

Teknik Oda:

Görüşme odası ile telefon/ses bağlantısı bulunan; uzman gözlemci, eşlik eden kişi, avukatlar, savcı ya da hâkimin, uzmanın çocukla görüşmesini görüşme ile eş zamanlı olarak dinleyebilmesine ve ekrandan takip edebilmesine uygun teknik donanımın kurulu bulunduğu odadır. Odada Adalet Bakanlığı Sesli ve Görüntülü Bilişim Sistemi (SEGBİS) kuruludur.

Adliye Çocuk Görüşme Odalarının Kurulacağı İller

Sonuç 2

Çocuk adalet sistemi çalışanları için uzmanlaşmış ve kurumsallaşmış bir hizmet içi eğitim programının hazırlanması.

“Çocuk Mahkemeleri sayı, alt yapı ve insan kaynağı bakımından yetersiz...”

“Türkiye’de uzun yargılama süreleri nedeniyle tutuklu çocuk sayısı, hükümlü çocuk sayısından fazla...”

“Çocuk Mahkemelerinin sayısının ve kapasitelerinin artırılmasına ihtiyaç var...”

Kaynak: Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2013-2017)

Neler yapıldı?

- Uluslararası katılımlı Çocuklar için Adalet Sempozyumu yapıldı.
- Türkiye’de çocuk adalet sisteminin durumuna ilişkin bir analiz gerçekleştirildi.
- Vaka Temelli Çocuk Adalet Sistemi Çalışanları Eğitim Programı hazırlandı, farklı mesleklerden çalışanların bir araya geldiği kolaylaştırıcı takımları oluşturuldu ve yargı çalışanlarına eğitim verildi.

Uluslararası Çocuklar için Adalet Sempozyumu

Çocuklar için Adalet Projesi'nin önemli bir aktivitesi olan "Uluslararası Çocuklar için Adalet Sempozyumu" 5-7 Aralık 2012 tarihleri arasında Ankara Hilton Otelinde gerçekleştirildi. Yurt içinden ve dışından 500 dolayında uzmanın katıldığı Sempozyumda, Koruma/Önleme, Yargılama, İnfaz boyutlarında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri ayrıntılı olarak ele alındı. Sempozyumda üç gün boyunca "Türkiye'de Çocuk Adalet Sistemi", "Kurumlararası Koordinasyon" ve "Çocuk Adalet Sistemine Yönelik Uluslararası Modeller" konularında ortak oturumlar yapıldı.

Yoğun ilgi gören Sempozyumun eş zamanlı panellerinde ve uzman oturumlarında, bu alanda çalışan profesyoneller ve sivil toplum örgütleri temsilcileri tarafından koruma önleme başlığı altında 33, yargılama boyutunda 40 ve infaz konusunda 34 adet olmak üzere toplamda 107 tebliğ sunuldu. Sempozyumdaki bildiriler ve sunumlar bu üç başlık altında kitaplaştırılarak konu ile ilgili kişi, kurum ve kuruluşlara dağıtımı tamamlandı.

www.cocuklaricinadalet.org.tr

Sempozyum
Kitaplarına
WEB sitesinden
ulaşabilirsiniz.

Eğitim Dairesi Başkanlığı, Kolaylaştırıcılar ve Katılımcılardan

Çocuk Adalet Sistemi Çalışanları Eğitim Programı Değerlendirmesi

Oben SÜDÜTEMİZ

İstanbul 14. Aile Mahkemesi Sosyal Hizmet Uzmanı

Türkiye’de çocuk mahkemesine atanan ilk sosyal hizmet uzmanı olarak bu kadar geniş kapsamlı, vaka temelli ve bütüncül yaklaşımı içeren bir interaktif eğitim programının içinde bulunmaktan mutluluk ve çocuklar adına umut duymaktayım. Eğitim süreciyle birlikte hem çocuk mahkemelerinde hem de çocuk mahkemeleri kurulmayan yerlerde farklı mahkemelerde görev yapan hâkimler, savcılar ve sosyal çalışma görevlileri birlikte aynı masa etrafında birlikte çocuğun korunmasını ve refahını tartışmaktayız. Aynı masa etrafında birlikte oturmak çocuğun gereksinimlerine duyarlı ekip çalışmasının ve çocuklara ilişkin geleneksel kalıp uygulamalarının değişmesi inancını göstermektedir. Çocuğun refahına yönelik sürdürülebilirliği sağlayacak, hepimizin küçük olarak algılayabileceği ancak sistemi harekete geçirecek ve sosyal politikalara yön verecek gücü bulunduğunu düşünmekteyim.

Eğitim sürecinde tartışmalardan örnek verebilir misiniz?

Cinsel saldırı şüphesi ile adli sürece giren mağdur çocukların, yapılan açıklama ve bilgilendirmelere rağmen ısrarla benden muayenesini reddetmesi sonucu ortaya çıkan hukuki ve tıbbi durumlar üzerinde sıcak tartışmalar yaşandı. Kolaylaştırıcı ekip arkadaşımız İzmir Savcısı Nihal Fındık 16 yaşındaki cinsel suç mağduru olduğu iddiasıyla adli sisteme giren bir kız çocuğun çok sayıda muayene olduğu ve artık anlatmaktan bıktığını ifade ederek “beni hiç kimse zorlayamaz, asla ve asla muayene olmayacağım” diyerek genital muayeneyi reddettiği durumla ilgili deneyimini tartışma ortamına açtı. Olgu

üzerinden gidildiğinde bazı hukukçular mahkeme kararı olması durumunda çocuğun beden muayenesinin zorunlu yapılması gerektiğini, maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasının önemi ve başka bir delil bulunmadığı durumlarda çocuk üzerinden delilin ortaya çıkarılmasının suçun tekrarını önleyeceğini bildirirken, kolaylaştırıcı ve diğer tartışmacılar jinekolojik muayeneyi tasvirleyerek genital muayenenin ancak çok sayıda kişinin çocuğun bacağından, kolundan, belinden tutarak ancak muayenenin yapılabileceğini, söz konusu bir durumun ise çocuğun ruhsal bütünlüğüne zarar vereceğini böyle bir muayenenin çocuğa istismarı barındıracağını ve ceza muhakemeleri usul kanununda iç beden muayenesinin çocuğun sağlığına vermemek esasını getirdiğini belirtmişlerdir. Bedenine dokunulmasını istemeyen bir çocuğa zorla muayene yapmanın çocuğun sağlığına verebileceği zarar verebileceği ve ikincil bir istismar olabileceğinin tartışılması çok çarpıcı bir örnekti.

Örnekleri farklı fikirlerle beraber tartışabilmek çok eğitici oluyor. Aynı zamanda bugün çocuk adalet sisteminde eleştireceğimiz bir çok uygulama örnekleri olabilir ancak çocuk koruma felsefesi, etik sorunları ve gri bölgeleri tartışabilmenin sistemin değişimi ve gelişimi açısından çok önemli gelişme olduğunu düşünmekteyim. Bu nedenle Adalet Bakanlığı başta olmak üzere tüm proje paydaşlarının ve UNICEF’in bizlerin eğitimine katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Zeynep MUTLU

Ankara 3. Aile Mahkemesi Sosyal Çalışma Görevlisi

Çocuk Adalet Sistemi Çalışanları Eğitim Programı’nın birkaç farklı yönü var: Konferans, sempozyum tarzı bir çalışma değil;

Kolaylaştırıcılar Zeynep MUTLU ve Oben SÜDÜTEMİZ

örnek olaylardan yola çıkarak çocuk adalet sisteminin şekillendirildiği bir eğitim modeli. Üç farklı konu üzerinde yoğunlaşıyoruz; suçta sürüklenen, mağdur ve korunmaya ihtiyaç duyan çocuklar. Yapılandırılmış vakalar üzerinden, aileden itibaren başlayarak, adli sisteme girdiği ana kadarki tüm süreçler geniş perspektifte ele alınıyor. Çocuk adalet mekanizmasında çalışanlar olarak biz neredeyiz, farklı meslek gruplarıyla bir arada nasıl çocuğun yüksek yararını sağlayabiliriz, kendimize bunları soruyoruz. Katılımcıların katkılarını alıyoruz, tek bir vaka çalışırken bile birden fazla örnek üzerinden çalışmış oluyoruz. Bir tane de yapılandırılmamış vaka çalışıyoruz. Sosyal çalışma görevlisi arkadaşlarımızla, hâkim ve savcılar birlikte müdahale planı oluşturuyorlar. Birbirlerinin sınırlarını ve yetkilerini görüyorlar.

Hepimizin temel bir amacı var: Çocukların yeniden mağduriyetlerini önleyebilmek... Bunun için de Çocuk Adalet Sistemi içinde yer alan tüm meslek gruplarının bir arada olabilmesi ve çocuk odaklı hareket edebilmesi, çocuğun yüksek yararı açısından önem taşıyor. Bu proje ile birlikte oluşturulan eğitim materyalleri de sosyal çalışma görevlileri, hukukçular ve diğer alanlarda çalışanlar ile ilgili çok büyük bir boşluğu doldurmuştur. Bu nedenle bu projeyi çok önemsiyoruz ve başta UNICEF olmak üzere Adalet Bakanlığımız, diğer proje paydaşları ve bizlerin eğitiminde büyük katkıları olan eğitimcilerimize teşekkürlerimi sunuyorum... Son olarak bu projenin modern çocuk adalet sistemi için olumlu bir başlangıç olduğuna inanıyorum.

Tutuklu ve hükümlü çocuk
1633

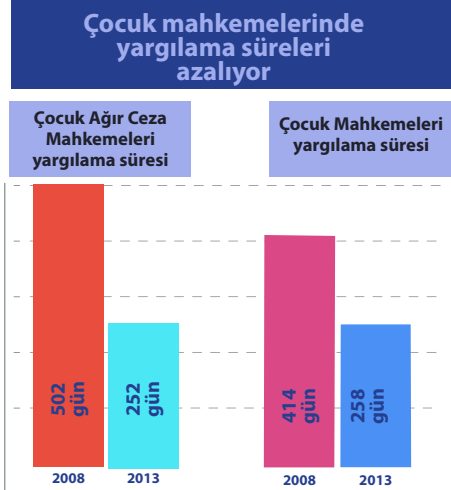
Mayıs 2014 tarihi itibarıyla tutuklu çocuk (18 yaşa kadar) sayısı 1340, hükümlü çocuk sayısı ise 293.

Çocuk mahkemeleri
118

Türkiye'de hâlihazırda 18 Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi ve 100 adet Çocuk Mahkemesi olmak üzere toplam 118 adet Çocuk Mahkemesi var.

Çocuk mahkemesi hakimi
122

Türkiye'deki 118 çocuk mahkemesinde, 89'u Çocuk Mahkemesi ve 33'ü Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi Hâkimi olmak üzere toplam 122 çocuk hâkimi görev yapıyor.

Kaynak: HSYK ve CTE Genel Müdürlüğü verileri

Kaynak: Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2013-2017) ve Adalet Bakanlığı Adli Sicil İstatistikleri (2013)

Eğitimci Değil, Kolaylaştırıcı

Çocuk Adalet Sistemi Çalışanları Eğitim Programı Kolaylaştırıcısı olmadan önce siz de bu eğitimi aldınız. Eğitimi aldıktan sonra hayatınızda ve işinizde neler değişti?

Mustafa GÖKAY: Kendim bu eğitimi alırken başlangıçta tereddütlerim vardı. Sonra “İyi ki gelmişim, çok şey öğrendim” dedim. Sadece çocuk adalet sistemine yönelik değil, kendi zamanımı verimli kullanma, disiplinli çalışma, ekip ruhunu oluşturma, çocuk adalet sistemi birimleriyle koordinasyon gibi konuların farkına vardım. Eğitimi aldıktan sonra ufkum genişledi, yol haritam belli oldu. Gönüllü bir meslektaşına da anlattım, eğitimden sonra sosyal çalışma görevlerini ve denetimli serbestlik müdürünü ziyaret ettik. Bir çocuk yuvasında çalışan müdüre hanımı davet ettik. Çocuk bürolarını ve emniyetteki görevlilerimizi ziyaret etme kararı aldık. Çocukların kaldığı yurtları da ziyaret etmeyi düşünüyoruz. Dolayısıyla ben eğitime katılmış olmaktan memnunum. Keşke bu eğitim on sene önce verilseydi.

Kolaylaştırıcı
Mustafa GÖKAY
Cumhuriyet Savcısı

Eğitimin farklı bir yöntemi var, katılımcılardan nasıl tepkiler geldi?

Mustafa GÖKAY: Eğitime başlarken katılımcıların eğitimin hedefi konusunda bilgilendirdik ve buz kırıcılarımızı çalıştırarak resmiyeti ortadan kaldırdık. İki ayrı meslek grubu vardı: hâkim ve savcılar ve sosyal çalışma görevlileri. İsim ve ünvanları dışarda bıraktık. Çocuğa hizmet eden meslektaşlar olarak çalıştık. Her günün sonunda katılımcılar olumlu buldukları ve geliştirilmesini istedikleri hususları yazdıkları panolara yönlendirdiler. Panolarda yazılanları okuyup,

katılımcıların fikirlerine değer verdiğimizizi gösterdik. Katılımcılar önce bunu klasik bir eğitim zannettiler. Sonra bir kişinin ders anlattığı bir eğitim olmadığını anladılar. Vaka temelli eğitim bizim için de yeniydi. Yine de katılımcılara hatırlatıyorum; her vaka tektir, her çocuk biriktir, kendi şartları içinde değerlendirilmelidir. Burada bir vakayı yapılandırırken somut olaydan ziyade sorun çözme sistemini vermeye çalışıyoruz. Sihirli değnek yok, problemin farkında olup çözmeye çalışmak var.

Bazı katılımcılar sorunların çözülmesini imkânsız görüyorlar. Onlara da diyorum ki “Bu sorunlar bir günde oluşmadı ki bir günde çözülün. Ama zararın neresinden dönersek kârdır. Bazen trenin makas değiştirmesi gibi bir küçük hamleyle olayların olumluya dönmesi mümkün olur”. Eğitim sonrasında, sosyal çalışma görevlisi katılımcıların birçoğu görev yerine döndüğünde hâkim ve savcılar ziyaret edip dava dosyasında sunacakları hususları anlatacaklarını söylüyor. Hâkim savcı arkadaşlar da sosyal çalışma görevlilerini ziyaret etmeye karar verdi.

Ben ümitliyim güzel şeyler olacak. UNICEF, Bakanlık ve diğer paydaşları kutluyorum. Bu tarz eğitimler daha sık yapılmalı.

Bülent KARAKAYA: Çocukla ilgili çalışmaya başladığınızda görüyorsunuz ki çocuk adalet sistemi içinde çalışan savcı ve hâkimler en geniş yetkiyle çalışanlar. Ceza hukuku dışında özel hukuk boyutu da işin içine giriyor. Bu eğitimde bir farkındalık yaratılıyor. Katılımcılar “Çocuk varsa uygulayacağım usul ve kurallar farklı ve nedeni de buymuş” diyorlar. İşimizi yaparken profesyonel şekilde hareket ediyoruz ancak çocuk söz konusu olduğunda ortaya gönülümüzü de koymak gerekiyor. Arkadaşlar ilk geldikleri gün biraz şüpheli bakıyorlardı elbet. Gözlerinde gördük. Ancak eğitim yöntemi ile katılımcıların ilgisini sürekli canlı tutuyoruz. Vaka analizi hukuk fakültelerinde sınavlarda verilen bir metoddur; yani 5 seçenekten 1 doğru bulmak üzere verilen bir yöntem değildir. Eğitimin en temel prensiplerinden biri de çocukla duygudaşlık (empati) yapabilme becerisini geliştirmek olsa gerek...

Kolaylaştırıcı
Bülent KARAKAYA
Cumhuriyet Savcısı

Mustafa GÖKAY: Suça sürüklenen ve ya suç mağduru çocuklarla empati yapabilmek çok önemli. Katılımcılar da bu konuyla ilgili bir zorluk yaşamadılar. İlk başta bir sözleşme yaptık. Onlar “İyi dinlerim, verilen rollere katılımım, katkı verebilirim” diye bizle anlaştılar. Canlandırmalara katıldılar ve kısa zamanda işin içine girdiler.

Bülent KARAKAYA: Yaşam içinde çocukluk sürecinden geçmeyen kimse yok. Değerlendirme yaptığımızda elma bahçesinden elma kaçırmayan kimse yok. Bizler belki şanslı gruptuk yol üzerinde hatalar yapmadan bugüne kadar gelebildik. Çocuk bir şekilde adalet sistemine düşebiliyor. Vaka analizleri sırasında katılımcılar yaptıkları uygulamaları da örnekler sırasında

değerlendiriyorlar. Biz bunu teorik olarak aktarmaya kalsak, o konulardaki katkı azalır.

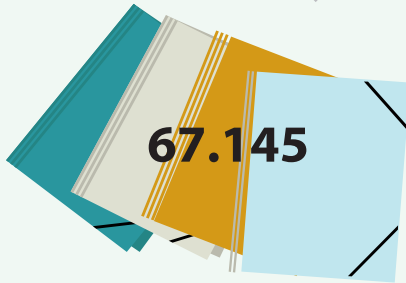
Bundan sonrası için ne öngörüyorsunuz?

Mustafa GÖKAY: Eğitimlerin etkisinin durgun suya atılan taş gibi bunun halka halka genişleyeceğine inanıyorum. Bu eğitimlerin devam etmesini bekliyoruz ve başsavcılar, emniyet görevlileri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) görevlilerinin hep beraber katılmasını istiyoruz. Böylece orkestra tamamlanır ve senfoni oluşur.

Katılımcılar illerine dönüp yeni şeyler yapmak istediklerinde önyargıyla karşılaşabilirler. Onlara, ısrarla talep etmeye devam etmeleri gerektiğini belirttik; çünkü mermeri delen suyun gücü değil sürekliliğidir.

Bülent KARAKAYA: Çocuk adalet sistemi içinde savcı olarak yer almaya başladıktan sonra sokakta yaşayan/çalışan çocuklar daha çok dikkatimi çekmeye başladı. Bu seminerlerden sonra illerine dönecek olan arkadaşların da daha havaalanına giderken bile yol üstünde trafik ışıklarının altında mendil satan çocuklara başka bir gözle bakacaklarını biliyorum.

Çocuk mahkemelerinde 2013 yılı içinde açılan yeni dava sayısı

Çocuk mahkemelerinde 2013 yılı içinde kara bağlanan dava sayısı

Katılımcılarla Beraber Şekillenen Eğitim Programı

Habibe YÜKSEL, Antalya Adliyesi Sosyal Çalışma Görevlisi

UNICEF ile iş birliği yapılarak gerçekleştirilen eğitimler çok iyi oluyor. Çocuk Adalet Sistemi Çalışanları Eğitim Programı, katılımcı çeşitliliği olan ilk eğitim. Hâkim ve savcılarla iş ortamı dışında ilk kez farklı bir ortamda buluyoruz

Eda KÖSE SÖNMEZ, Adana Adliyesi Sosyal Çalışma Görevlisi

Eğitimde grupların küçük olması etkili iletişim anlamında çok başarılı olmuş. Hâkim, savcı ve sosyal hizmet uzmanlarının birarada olması iş birliği açısından çok önemli. En mükemmeli ise eğitim boyunca statülerin, ünvanların kaldırılmış olması. Eğitim boyunca bilmediğim bazı uygulamaları da öğrenmiş oldum aslında. Gittiğim zaman inşallah bunları da uygulamaya çalışacağım. Eğitimlere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB), Adli Tıp, Sağlık Bakanlığı gibi çocuk adalet sistemindeki tüm kurumlar davet edilsin.

Güler METİN, Aydın Çocuk Mahkemesi Hâkimi

En çok dikkatimi çeken ÇİM'lerin kuruluşu oldu. Aydın'da böyle bir merkez yok. Özellikle cinsel istismara uğramış çocukların ifadesinin tek bir kez alınmasını sağlaması açısından çok önemli.

Hacer DÖNMEZ, İstanbul Adliyesi 4. Çocuk Mahkemesi Hâkimi

Sosyal hizmet uzmanlarının da bu eğitime katılmalarını faydalı gördüm. Beraber eğitim alınca onların karşılaştıkları zorlukları gördüm. Eğitimde ASPB'den temsilcilerin de olmasını ve verilen kararların uygulanmasında yaşanan sorunlar hakkında onlarla görüş alışverişinde bulunmayı isterdim.

Adnan Menderes YILMAZ, Gaziantep Cumhuriyet Savcısı

Çocuk adalet sistemi ile ilgili hukuki mevzuat toplu bir şekilde önümüze serildi, faydalı oldu. Çeşitli kanunlarla direkt bağlantılar kuruldu. Nelerin çocukları örseleyebileceği irdelendi. Bizlere eğitim materyallerinin verilecek olması da çok iyi, o mevzuat önümüzde olacak ve tekrar tekrar faydalanma imkânımız olacak.

Fazıl ALTINORDU, Ankara Haymana Asliye Ceza Hâkimi

İçerik itibarıyla çok interaktif bir eğitim. Her aşamasında bizim de katılımımız sağlanıyor; sürekli ilgimizi canlı tutan bir eğitim modeli. Kürsünün hep arka tarafından adalet tesis etmekle yükümlü insanlar olarak, suç mağduru ve suçta sürüklenen çocuklarla empati yapabileme adına eğitimin bana çok yararlı olduğunu düşünüyorum. Bunun dışında sosyal çalışma görevlisi arkadaşların raporlara ne kadar emek verdiklerini öğrenme fırsatı buldum. Sosyal inceleme raporlarına artık çok daha farklı bir gözle bakacağız. Mağdur çocukların ÇİM'lerde bir kez dinlenmesi gerekiyor ancak ÇİM'ler yaygınlaştırılmadı. Tartışmalarımız bu konuyu da odağa koydu.

Kolaylaştırıcılar ve eğitim alan katılımcılar, bu faaliyetin 'çocuk adalet sisteminde ileri bir adım' olduğu görüşünde

Figen BENEK

Eğitim Dairesi Başkanlığı Tetkik Hâkimi

Çocuklar için Adalet projesi, Eğitim Dairesi Başkanlığı olarak UNICEF'in teknik desteği ve AB'nin finansal desteği ile yürüttüğümüz üçüncü proje. İlk proje olan Türkiye'de Çocuklar için İyi bir Yönetişim, Koruma ve Adalete Doğru Projesi'nde, çocuklar için çalışan profesyonellere yönelik nasıl bir eğitim verilirse faydalı olur diye düşünülmüş ve ihtiyaç analizi yapılmıştı. Aynı zamanda 2005 yılında yürürlüğe giren Çocuk Koruma Kanunu tanıtıldı.

İkinci proje olan Önce Çocuklar Projesi'nde ise daha çok koordinasyon konusu çalışılmıştı. Sosyal çalışma görevlilerine yönelik eğitim ihtiyacı belirlenmiş ve eğitimler verilmişti.

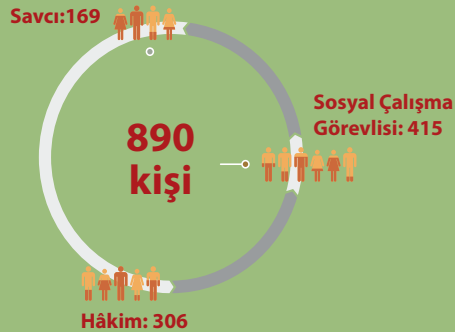
Çocuklar için Adalet Projesi kapsamında ise hem hâkim ve savcılar, hem de sosyal çalışma görevlilerinin beraber olduğu eğitimler gerçekleştirildi. Eğitimin içeriğinde her iki

meslek grubunun ihtiyaç duyduğu konular var: Mevzuat ve uygulama alanları. Üzerinde çok çalıştık ve hap şeklinde bir 'öz' oluşturduk. Tabii eğitimi alan kişiler bu özü geliştirecek. Proje kapsamında vaka temelli eğitim tekniğini ilk kez kullandık. Aslen bu yöntem hukuk fakültesindeki pratik çalışma yöntemidir; bir olay/vaka üzerinden gidilerek eğitim gerçekleşiyor. Süreç, katılan kişilerin sorularıyla da destekleniyor.

Hedefimiz çocuğun yüksek yararını sağlamak, tüm işlemlerin bu doğrultuda yürütülmesi, çocuğun sisteme girmemesi, giriyse de ikincil mağduriyetinin ve örselenmesinin engellenmesidir. Eğitimi geliştirirken, çocuk ortak paydasında buluşarak farklı bakış açılarının birleştirilmesini amaçladık.

Çocuk Adalet Sistemi Uzman Eğitimleri

Proje kapsamında bu eğitim programı Türkiye Adalet Akademisi'nin hâkim ve savcı adayları müfredatına da uyarlanmaktadır.

Sonuç 3

Özgürlüğünden yoksun bırakılmış olan çocukların, BiSis (Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi) çerçevesinde bireye özel rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanması.

Neler Yapıldı?

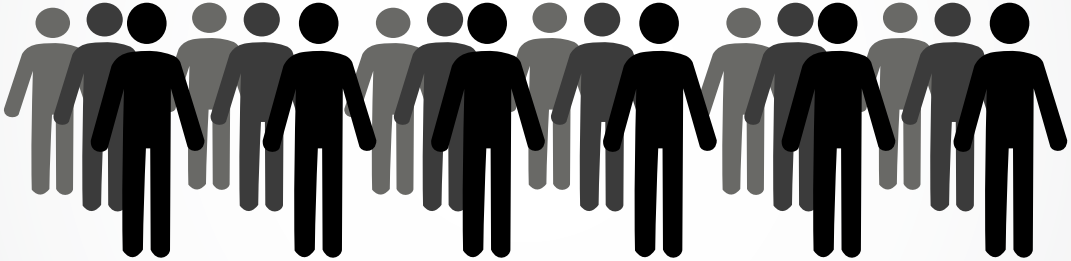
- BiSis ve Koşullu Salıverme Eğitim Materyalleri Hazırlandı, eğitici takımları oluşturuldu.
- BiSis UYAP'a entegre edildi.
- 20 pilot ilde eğitimler ve uygulama başladı.

Türkiye'de Hükümlü ve Tutuklu Çocuk Sayısı

Hükümlü Çocuk: 479

Tutuklu Çocuk: 1.295

Toplam: 1.774

Kaynak: 01.09.2014, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

BİSİS Nedir?

2008-2010 döneminde uygulanan “Önce Çocuklar: Çocuk Koruma Mekanizmalarının İl Düzeyinde Modellenmesi” Projesi çerçevesinde bütün Adalet Bakanlığı kurumları için bir Etkin Hükümlü Yönetim (EHY) Modeli oluşturulmuş ve bu model süreç içinde geliştirilerek BİSİS (Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi) olarak adlandırılmıştır.

Önceki çalışmaların kurumsallaştırılmasını ve kurumsal bakım standartlarının geliştirilmesini amaçlayan BİSİS, özgürlüğünden yoksun bırakılan her çocuğa kendi gereksinimlerinin belirlenmesine ve bu gereksinimlere uygun hizmetlerin planlanmasına imkân vermektedir.

Çocuklar için Adalet Projesi ile BİSİS’in 20 pilot kurumda etkin bir şekilde uygulanmasının sağlanması ve koşullu salıverme mekanizması ile bağlantısının kurulması hedeflenmektedir. Bu amaçlar ışığında Adalet Bakanlığı personelinin katılımı ile BİSİS eğitim programları ve eğitici materyalleri geliştirilmiş ve BİSİS’in uygulanacağı kurumlarda çalışan personel için eğitimler düzenlenmeye başlanmıştır.

BİSİS Pilot Kurumları

“BİSİS ile çocuklar kendi ihtiyaç planını belirlemede söz sahibi...”

Enis Yavuz YILDIRIM

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü

Çocuklar İçin Adalet Projesi kapsamında CTE Genel Müdürlüğünün çalışmalarını anlatır mısınız?

Çocuklar için adalet proje kapsamında Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülen çalışmalara baktığımızda tabii ki BİSİS faaliyetlerini görmekteyiz. Hepimizin bildiği ve defalarca farklı platformda zikrettiğimiz Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi bir anlamda bizim için bir check-up sistemidir. Hükümlü veya tutuklunun ceza infaz kurumuna girdiği anda röntgenini çeken ve o röntgene uygun tedavi planını oluşturan bir sistemdir. Röntgen cihazı Araştırma ve Değerlendirme Formu (ARDEF), tedavi planı ise Bireysel İyileştirme Planıdır (BİP). BİSİS'in diğer bileşenleri olan İyileştirici Ortam ise tedaviye yönelik gerekli teknik cihazlar, hijyenik ortam ve yeterli ve nitelikli personeli içermektedir.

BİSİS'in iyileştirme çalışmaları açısından bizim için önemi büyüktür. BİSİS ile ulaşmak istediğimiz nokta; çocuğun suç motivasyonlarını iyi tespit ederek kurum içinde ona uygun faaliyetlerden yararlandırmak ve buna bağlı olarak da koşullu salıverilmesini planlamaktır.

BİSİS çocuğun kuruma kabulü, gözlem ve sınıflandırması, kurum yaşamı, iyileştirme faaliyetleri, ailenin sürece katılımı, yönetsel uygulamalar, salıverilme sürecini kapsayan bir anlamda vaka yönetimidir.

BİSİS çalışmaları Genel Müdürlüğümüz açısından 2008 yılından bu yana yürütül-

mektedir. Söz konusu tarihten itibaren 4 pilot kurumda yürütülmüş ve 2012 yılında başlayan Çocuklar için Adalet Projesi ile hız kazanmıştır.

Proje kapsamında pek çok çalıştay gerçekleştirilmiş, eğitim materyalleri hazırlanmış geçtiğimiz haziran ayı içinde belirlenen 20 pilot ildeki ceza infaz kurumlarında görev yapan 602 personele eğitimler verilmiştir.

Bir taraftan da uygulamaların sağlıklı yürütülmesi ve Bakanlık nezdinde sahiplenilmesi açısından BİSİS'in UYAP'a entegrasyon çalışmaları devam etmiş ve büyük bir kısım da tamamlanmıştır.

Bu çalışmalarla çocukların hayatında neler değişti?

Çocuk suçluluğunun ortaya çıkması hepinizin bildiği üzere; biyolojik, psikolojik ve sosyolojik pek çok etkenden kaynaklanmaktadır. Ancak bu etkenlerin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmaların somut çıktıları hemen ortaya çıkmamakta veya karşı tarafa yansımayaabilmektedir. Yukarıda sayılan etkenlerden anlaşılacağı üzere de suçla mücadele de yürütülen çalışmalar elbette ki tek başına yeterli olmamaktadır. Bu alandaki çalışmalar kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle güçlenmektedir. Bu anlamda UNICEF'in katkılarıyla pek çok ulusal ve uluslararası çalışmalar düzenlenmiştir.

Bununla birlikte, çocuk suçluluğunun nedenlerini ve bu çocukların rehabilitasyon süreçlerine ilişkin yapılan çalışmalar ara-

sında Bakanlığımız ve UNICEF iş birliğinde de ARDIÇ Projesi yürütülmüştür. Bu kapsamda ceza infaz kurumlarında barınan çocuklara yönelik psiko-sosyal destek müdahale programları geliştirilmiş ve bu müdahale programları BİSİS içinde çocukların ihtiyaçları doğrultusunda da uygulanmaya başlanmıştır.

BİSİS ile çocuklar, ihtiyaçlarına uygun programlardan yararlanmakta ve kendi ihtiyaç planını belirlemede söz sahibi olmaktadır. İlgili birimler tarafından oluşturulan Bireysel İyileştirme Planı çocukla paylaşılmakta ve çocuğun onayı alınmaktadır.

BİSİS çalışmalarında önemseydiğimiz konulardan biri de grup liderliği uygulamasıdır. Grup liderliği, çocuk bulunan ceza infaz kurumlarında yeni uygulamaya başladığımız bir yaklaşım. Grup liderliği ile hedeflediğimiz çocuklara örnek rol model olabilecek, onlarla birlikte vakit geçirirken onlara bir şeyler öğretebilecek ağabeylerinin olmasıdır. Oda içinde veya ortak alanlarda çocuklar arasında olabilecek herhangi bir olumsuz duruma zamanında ve doğru müdahale edilmesi amacıyla da bu uygulamaya geçmiş bulunmaktayız. BİSİS içinde de yer alan bu uygulama, proje çalışmaları ile daha da somutlaşmış ve yapılandırılmış bulunmaktadır. Buna ilişkin de olumlu geri dönüşler almaktayız. Bir

başka ifade ile çocukların birbirlerine karşı gösterdikleri fiziksel, duygusal istismarın önüne geçilerek asayiş olaylarındaki azalmada büyük başarı sağlanmıştır.

Faaliyetlerin sürdürülebilirliğini nasıl sağlamayı düşünüyorsunuz?

Proje faaliyetleri 3 Kasım 2014 tarihinde sona eriyor. Bundan sonraki süreçte çalışmalarımız aynı hızla devam edecektir. Zaten Bakanlık olarak hiçbir projeyi süreli çalışmalar olarak değerlendirmedik ve bu çalışmalarını da aynı biçimde değerlendirmemekteyiz. Bu nedenle BİSİS'in takibi ve yürütülmesinde Genel Müdürlüğümüzün sorumluluğu devam edecektir. Bu çalışmaların sürdürülebilirliğinin en büyük garantisi hiç şüphesiz BİSİS'in UYAP'a entegrasyonu olmuştur. Bu entegrasyon ile çalışmaların Genel Müdürlükten takibi de kolaylaşacaktır. BİSİS eğitimleri Eğitim Merkezlerinde verilmeye devam edecektir. Bununla birlikte UYAP çalışmalarının değerlendirileceği ve projenin de önerdiği ARDEF verilerinin analiz edileceği Genel Müdürlük bünyesinde bir birim kurulması söz konusu olabilecektir.

Önümüzdeki süreçte yeni açılacak olan çocuk ceza infaz kurumu sayısının artırılması ile BİSİS'in daha sağlıklı yürütülmesi sağlanmış olacaktır.

Ceza İnfaz Kurumlarında Çocuklar için Dört Boyutlu Sistem

Prof. Dr. Kültegin ÖGEL

Çocuklar için Adalet Projesi Danışmanı

“Temel sorun, her programın herkese uygulanmasıydı. Bunun yerine; ihtiyacı olana, ihtiyacı olan programı uygulamak gerekiyordu.”

Sizin Çocuklar için Adalet Projesi’ndeki görevleriniz nelerdi? Nasıl çalıştınız?

Ben projeye UNICEF’in danışmanı olarak girdim. Ama zaten Adalet Bakanlığı Çocuk Şubesi ile yıllardır beraber çalışıyoruz. Dolayısıyla çok iyi bildiğim bir konuydu. Burada ben kendimi danışmandan ziyade bu işin gönüllüsü, istekli bir kişi olarak da görüyorum. İleride de eğer istenirse her zaman Adalet Bakanlığında sürdürülebilirlik konusunda danışmanlık vermeyi isterim.

Ceza infaz kurumlarında kalan çocukların ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu ihtiyaçlara uygun rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanabilmeleri için dört boyutlu bir sistem geliştirdiniz. Bu sistem geliştirilirken nasıl bir yol izlendi ve sonuçlarının ne olmasını öngörüyorsunuz?

Çocuk adalet sistemindeki gelişmeler sonucu, Adalet Bakanlığı birçok program geliştirdi. Fakat bazı tıkanmalar yaşandı. Temel sorun herkese, her programın uygulanmasıydı. Bunun yerine; ihtiyacı olana, ihtiyacı olan programı uygulamak gereki-

yordu. Teorik olarak, “risk ihtiyaç uygunluk prensibi” denen bir prensip var. Bu, etkin olduğu bilinen, bilimsel çalışmaları yapılan bir paradigma. Bu paradigmanın üç temel noktası; riskleri saptamak, bu risklere göre ihtiyaçları saptamak ve bu ihtiyaçlarla ilgili uygulanacak programların uygun olup olmadığını saptamak. Örneğin; “çocuğunun neye ihtiyacı var?,” “Nasıl bir riski var?” sorularını soruyoruz. Agresif ve öfkesini kontrol edemiyorsa o zaman neye ihtiyacı var? Öfke kontrol programına ihtiyacı var. Peki, çocuk öfke kontrolü programına girmeye uygun mu? Mesela okuma-yazma bilmiyor veya zihinsel yetersizlik durumu sıkıntı olabilir. Daha önce, buradaki en büyük problem şu; öfke kontrolü programına ihtiyacı olmayan çocuğu da bu programa alıyorduk.

Çocuklar için Adalet Projesi başında bir araştırma yaptık. Araştırmada gördük ki; çocuklar temel olarak üç grupta toplanabiliyor: Ruhsal sorunu olan çocuklar, psikiyatrik sorunları olan çocuklar ve sosyoekonomik faktörler yüzünden suçta karışmış çocuklar. Sosyoekonomik ihtiyaçları yoğun

olan çocukları öfke kontrolü programına koymanın bir manası yok veya öfke kontrolü sorunu olan bir çocuk ve parası varsa, çocuğa sosyoekonomik destek vermenin yararı yok. BİSİS'in temel çıkış noktası buydu. Zaten BİSİS'in B'si bireyselleşmekti. Çünkü süreci bireyselleştirdiğimiz zaman bu hem denetimli serbestliğe yansiyacak, hem de çocukların kuruma bakım kararlarına yansiyacak bir faktör.

Programın iki yıl kadar pilot çalışması yapıldı. Dolayısıyla elimizde çok fazla deneyim ve verimiz var. Şimdi pilot çalışmadan çıkıp programı tüm kurumlara yaygınlaştırıyoruz. İlk bir yıl çok hata görebiliriz, ama ilk bir yıldan sonra bence bu program oturmuş olacak. 2015 Temmuz ayında artık BİSİS'in gerçekten çalışmaya başladığını göreceğimizi düşünüyorum.

Adalet Bakanlığı Çocuk Şubesine bağlı bir sürdürülebilirlik bekliyoruz. Geriye sadece sistemin işleyişini denetlemek, geri bildirimleri toplamak, o bildirimlere yönelik de yeni versiyonun hazırlanmasını sağlamak kalıyor. Zaten geri bildirimler kendiliğinden yeni versiyonu ortaya çıkaracaktır.

Programı geliştirirken hangi zorluklarla karşılaştınız?

Türkiye çok hareketli bir ülke: Yeni kanun çıkıyor, yeni yönetmelik çıkıyor, insanlar gidiyor, yeni insanlar geliyor, devlette üst düzey yetkililer değişiyor; en büyük zorluklar bunlardı. Bu değişiklikler şunu gerektirdi; değişikliklerden etkilenmeyen bir BİSİS yapmak zorunluluğu... Bu da aslında iyi bir katkı oldu. Ama bu değişikliklerin dışında çok da zorlandığımız büyük bir faktör olmadı çünkü herkes böyle bir sisteme ihtiyaç duyuyordu.

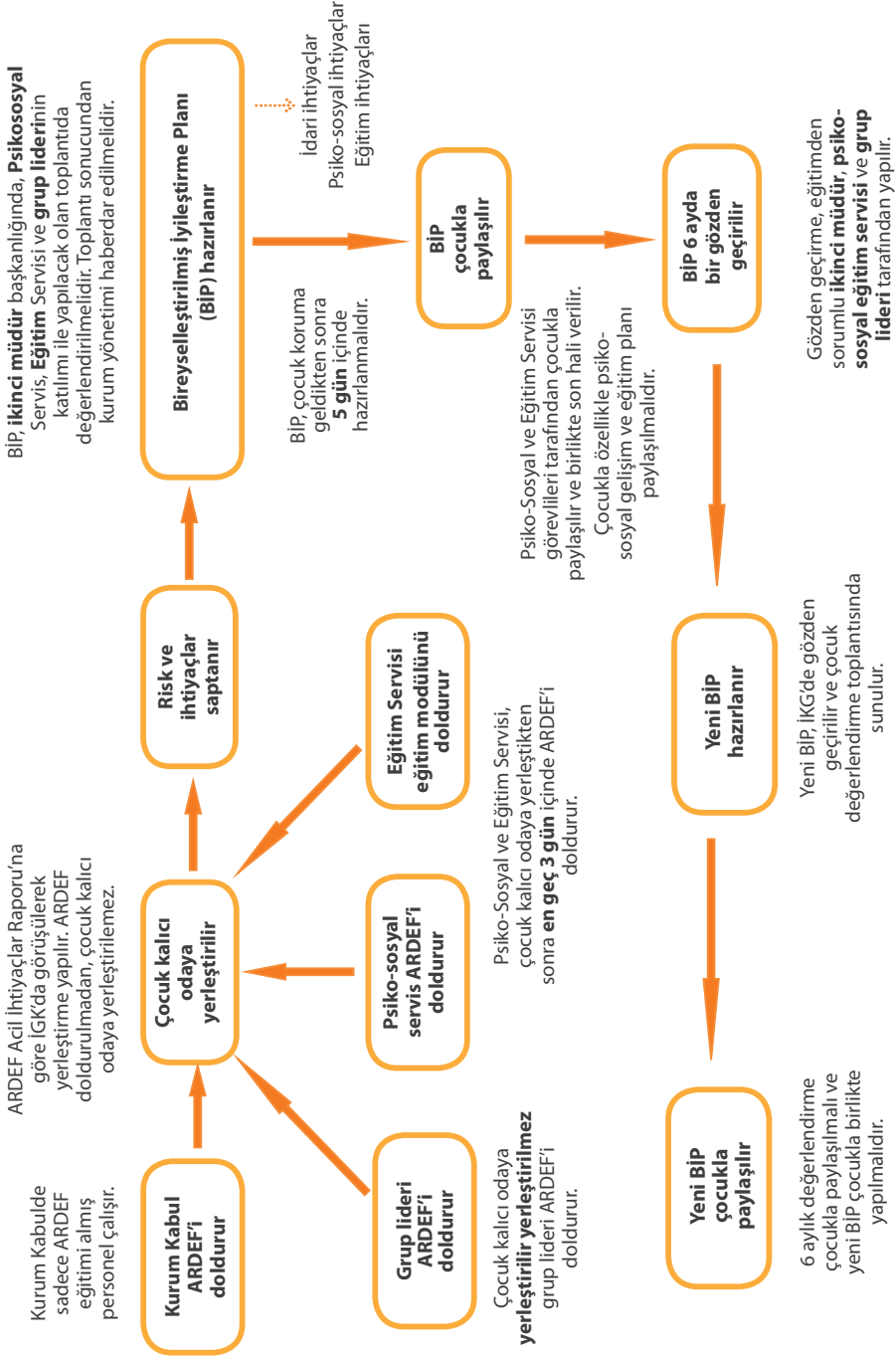
Teşekkür ederim. Sizin bunların dışında eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Ben, herkesin BİSİS'e katkıda bulunabileceğini düşünüyorum. STKların da çok büyük katkısı olabilir veya BM'in başka bir kuruluşlarından da katkı gelebilir. Herkes eleştirsin ama tek istediğim şey, eleştiriler BİSİS'i iyileştirmek üzerine olsun, daha iyisini nasıl yaparız sorusu üzerinden olsun.

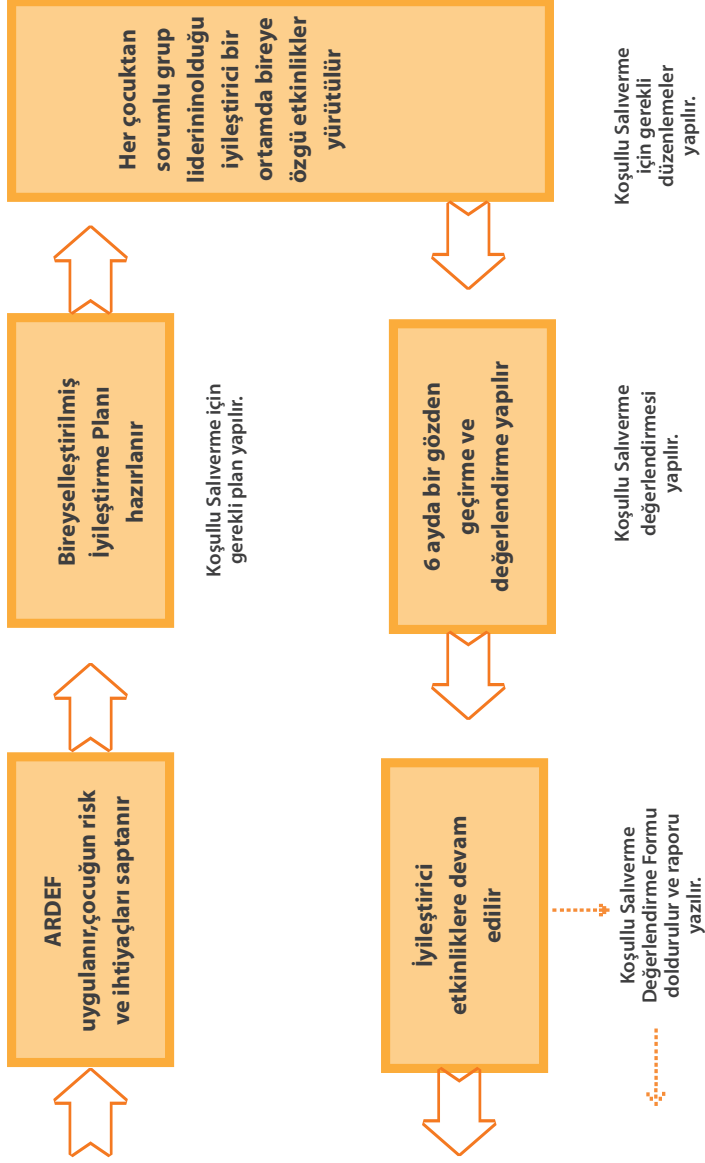

“Şimdi pilot çalışmadan çıkıp programı tüm kurumlara yaygınlaştırıyoruz. 2015 Temmuz ayında artık BİSİS'in gerçekten çalışmaya başladığını göreceğimizi düşünüyorum.”

BİSİS AKIŞ ŞEMASI

KOŞULLU SALIVERME AKIŞ ŞEMASI

Türkiye’de Koşullu Salıverme ve Yeni Değerlendirme Araçları

Av. Seda AKÇO
Çocuklar için Adalet Projesi Danışmanı

Koşullu salıverme sistemi ile ilgili Çocuklar için Adalet Projesi kapsamında ne tür çalışmalar yapıldı?

Türkiye’de koşullu salıverme ile ilgili bir model bir sistem var ve buna ilişkin mevzuat da var. Ancak uygulamada daha çok sistem, otomatik salıverme şeklinde işliyor. Proje kapsamında çocuğun durumunu değerlendirip mümkün olan

en kısa zamanda topluma dönüşümünü sağlamak için bir model geliştirilmeye çalışılıyor.

Öncelikle yurtdışındaki farklı uygulamaları içeren bir araştırma yapıldı. Hazırlanan rapordan beş ülke seçildi. Seçilen ülkeler de detaylı incelendi ve oradan da iki ülke seçildi: İngiltere ve İspanya. İki ülkeye Adalet Bakanlığında temsilcilerin

“İnfaz bittikten sonra çocuğun salıvermeye hazır olup olmadığını değerlendirmek gerektiği gibi, bir yandan da bu değerlendirmenin yapılabilmesi için infaz sürecinin de nasıl geçirileceğini planlamak gerekiyordu.”

oluşturduğu bir heyetle ziyaret yapıldı. “Hangi koşulları kullanıyorlar?”, “Çocukları salıvermeye nasıl hazırlıyorlar?”, “Salıvermeye uygunluğunu nasıl değerlendiriyorlar?” gibi sorulara cevap arandı.

Türkiye’deki sisteme dair bir ihtiyaç değerlendirmesi yapıldı. Bu alanda çalışan çeşitli profesyonellerle görüşüldü. Bundan hareketle de nasıl bir model geliştirileceğine dair bir plan hazırlandı. Yapmamız gereken birkaç şey vardı. Bir tanesi, infaz bittikten sonra çocuğun salıvermeye hazır olup olmadığını değerlendirmek için bir araç oluşturmaktı. Bir yandan da bu değerlendirmenin yapılabilmesi için infaz sürecinin de nasıl geçirileceğini planlamak gerekiyordu. O da BİSİS (Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi) kapsamında sürdürülen bu çalışmanın diğer ayağında yapılıyor. Bu suretle de bireyselleştirilmiş bir infaz planı hazırlanmış olacak.

Bu plan uygulanacak ve çocuğa uygun hazırlanmış plan yerine getirildikten sonra tahliye aşamasına gelindiğinde de çocuğun tahliye hazır bulunurluğu değerlendirilecek.

Değerlendirme aracının iki aşaması var. Birincisi, kurum içerisinde geçirdiği zamana bakılmasıdır. Kurum içerisinde yapması gerekenleri yapmış mı, bundan ne sonuç elde edilmiş gibi. İkincisi ise topluma döndüğü zaman uyum sağlayabilecek durumda olup olmadığının değerlendirilmesi ki çocuk salıvermeye hazır diyebilelim.

Bu bakımdan önemli olan şunlar: Artık topluma döndükten sonra eğitimine devam ediyor olmalı. Güvenli bir yerde yaşıyor olmalı, bir aile yanında yaşıyor olmalı. Bu gibi kriterlere bakmaya ihtiyaç var. İşte bu iki yöne de bakabilen, yani çocuğun öncesine ve sonrasına bakabilen bir değerlendirme aracı geliştirildi. Bu değerlendirme aracının denenmesi gerekiyor.

Denemeyi yapacak personele yönelik bir eğitim geliştirildi. O personelle birlikte önce bir eğitim programı uygulanacak. Sonra değerlendirme aracını onlar inceleyecek.

Denememiz sonucunda araçta gerekiyor ise revize yapılacak ve ondan sonra da yaygınlaştırılması gerçekleştirilecek.

Röportaj: Gülğün KOZAN KÖSE

BİSİS Eğitimlerini Takiben Neler Değişti?...

“BİSİS’in, çocuğun tekrar ceza infaz kurumuna geri dönüşünü azaltacağına inanıyorum.”

Ali SARIYILDIZ

*Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı
Ceza İnfaz Kurumu İnfaz Koruma
Başmemuru - Grup Lideri*

BİSİS eğitimlerini iki aşamalı olarak aldık. İlk eğitimcilerin eğitildiği bir oturum, ikincisi ise toplamda bir ay süren grup liderlerinin eğitimiydi. Eğitimin yararlı olduğunu düşünüyorum. Grup liderleri bu konuda ilk kez bu kadar kapsamlı bir eğitim aldı.

Eğitimin içeriğinde BİSİS’in temel prensipleri anlatıldı, krize müdahale, grup liderlerinin görevleri, sonra ARDEF (Araştırma ve Değerlendirme formu) gibi kullanacağımız materyaller tanıtıldı. ARDEF’in çocuğu tanımamız aşamasında çok önemli olduğu anlatıldı. Bireyselleştirilmiş iyileştirme planından bahsedildi.

Biz Ankara Çocuk ve Gençlik Ceza İnfaz Kurumu olarak grup liderliğini yaklaşık 5 senedir uygulayan bir kurumuz. Fiziki şartların geliştirilmesi ve her üniteye veya iki üniteye bir grup liderinin verilmesi sonucu çocuklar çok güvenli ortamlarda kalıyorlar. Ceza infaz kurumunda kalan çocuklar, artık başka çocuktan korkarak yaşamak zorunda kalmıyorlar. Kendini güvende hisseden çocuk, kendi öz davranışını sergiliyor bunun sonucu olarak da sorunu olan çocuğu

belirlememiz kolaylaşıyor artık sorunu olan çocukta kolaylıkla bize geliyor. Tüm bu gelişmelerin üstüne BİSİS de geldi ve yararlı oldu.

Bu sistemin, çocuğun tekrar ceza infaz kurumuna geri dönüşünü azaltacağına inanıyorum. Bu işin peşi bırakılmamalı, bu konuda proje ortakları olan başta kendi genel müdürlüğüm Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, UNICEF, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Türkiye Adalet Akademisi ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’na güveniyoruz.

BİSİS Eğitimlerini Takiben Neler Değişti?...

“BİSİS ile tüm faaliyetlerde standardizasyon sağlandı...”

Mehmet AYDIN

Ankara Çocuk Eğitimevi Müdürü

BİSİS (Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi) her ne kadar 1 Temmuz'dan itibaren uygulamaya girmiş olsa da, kurumumuz yeni binasına geçeli, yani 2 senedir, biz aslında BİSİS yaklaşımını uyguluyoruz. Çocuklar kurumumuza geldiğinde psiko-sosyal servis görevlileri ve idareciler tarafından ihtiyaçları ve risk durumu tespit ediliyordu. Bu ihtiyaçlara göre de kendisine bir program belirleniyor ve uygulanıyordu.

Burası kapalı bir ceza infaz kurumu değil. Çocuklarla kurum içi ve kurum dışı etkinliklerimiz oluyor, örgün eğitime katılabilirler: 3 çocuğumuz üniversiteye, 5 çocuğumuz ortaöğretime devam ediyor, 25 çocuğumuz ise çıraklık ve meslek edindirme kapsamında dışarıda eğitim görüyor. Onun haricindeki çocuklar da kurumumuzdaki açık ilköğretim, açık lise gibi eğitim faaliyetlerine devam etmektedir. Kısaca tüm çocuklar mutlaka bir eğitim faaliyeti almaktadır. Tiyatro, piknik, müze gezisi gibi kurum dışı faaliyetlerimiz oluyor. Tüm bunlar BİSİS'in öngördüğü ilkelere.

BİSİS'ten önce kendi belirlediğimiz ilkelere çerçevesinde programlar geliştiriyoorduk,

şimdi standardizasyon sağlandı. Tüm personel eğitim aldığı için onların da çocuklara bakışlarında farklılık oldu. Personelin çocuklara yaklaşımları değişti, iletişimleri gelişti.

Kurumumuzda çocuklara olumlu davranışlar kazandırıyoruz. Bununla birlikte bu çocuklara toplumun tüm kesimlerinin sahip çıkması gerektiğine inanıyoruz. Tüm kurumlara standart oluşturması açısından bilimsel bir yaklaşım olan BİSİS sistemi güzel bir sistem.

“BİSİS ile birlikte çocukların ihtiyaçlarının önem derecesi de ortaya çıkmış oluyor”

Haydar YALIN

Ankara Çocuk Eğitimevi Müdürlüğü Öğretmeni

BİSİS’le ilk Abant’ta 2009 yılında tanıştık. Öncesinde altyapı çalışmaları devam ediyormuş. BİSİS’e baktığımızda en büyük artışı yapılan işlemlerin bilimsel verilere dayanarak gerçekleşmesiydi. Zamanla BİSİS pilot uygulamalarına başladık. İlk defa internet sayfası üzerinden deneme çalışmaları yaptık. Aldığımız sonuçlar bizi tatmin etti.

BİSİS’in yaygınlaştırılması için ulusal yargı ağı sistemine dâhil edilmesi şarttı. Devlet kurumları arasında iş birliği sağlanmasının en önemli ayağı bilişim teknolojilerini iyi kullanmaktır. BİSİS’in, UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi) sistemine entegre edilmesi için alan uzmanı ve yazılımcılarla birlikte çalışmalar yürüttük.

Psiko-sosyal ve eğitim servisinin hazırlanmış olduğu programların sisteme aktarılması sürecine dahil oldum. Bilişim teknolojilerinde sınır yoktur. Sistemi yeni durumlara göre daha da geliştirmeye devam edeceğiz. Süreçte en büyük teşekkür Bilgi İşlem Daire Başkanlığı’ndaki yazılımcı arkadaşlarımıza gitmeli diye düşünüyorum. Biz bir araba yaptık ama motoru Bilgi İşlem Daire Başkanlığı sağladı.

Grup liderliği sistemini daha önce uyguluyorduk ama ARDEF bölümü olmadığı için çocuğun ihtiyaçlarını tespit etme konusunda sıkıntılarımız oluyordu. İhtiyaçlar bilimsel yöntemlerle tespit edilmi-

yordu. BİSİS’ten sonra vardiyalarda grup liderliği sistemi oluşturduk. Grup liderliği sistemi çocuk kapalı ceza infaz kurumları ve eğitimevlerinde farklı işliyor. Çocuklar, kapalı ceza infaz kurumlarında tek kişilik odada kalsalar bile eğitim ve iyileştirme çalışmaları dışından kalan zamanlarında ortak yaşam alanında geçiriyorlar ve grup lideri o bölümde duruyor. Ama bizim gibi eğitimevlerinde ortak yaşam alanı kavramı eğitimevinin sınırlarıyla çevrili. Çocuk sürekli odası dışında durabiliyor. Bu kapsamda bizim grup liderlerimiz çocukların sürekli hareketli olmasından dolayı daha farklı bir yöntem izliyorlar. Çocuklarla birebir etkileşimde bulunan, faaliyetlerle dolu bir sisteme oluşturduk. Buna, fiziksel yapı farklılığından dolayı, BİSİS 2 diyebilirim. Hem çok güzel hem daha zor...

Amacımız mükemmele ulaşmaksa mevcut durumdan hiçbir zaman memnun olmamalıyız. Buradan hareketle daha iyi noktalara gitmeyi istemeliyiz. BİSİS’i destekleyecek bir proje olarak mesleki eğitim bölümünde çocukların mesleki ilgi alanlarını daha profesyonel şekilde çözecek bir bölüm oluşturmayı planlıyoruz. Nitelikli mesleki eğitim testlerini kullanarak bu güzel projenin bizleri modern infaz anlayışında daha ileriye taşıyacağını umut ediyoruz. Psiko-sosyal servisin yapacağı ihtiyaç değerlendirmesi çok önem taşıyor. BİSİS ile birlikte çocukların ihtiyaçlarının

önem derecesi de ortaya çıkmış oluyor. Örneğin, öfke kontrolü problemi olan çocuğun bıçak gibi kesici malzemelerin bulunduğu yemek kursuna girmesi tehlikeli olabilir. Çocuğun önce öfke kontrolü problemini çözdükten sonra artık ilgi alanlarına

uygun her türlü kursa yerleştirebileceğiz.

Sürekli gelişen ve değişen eğitim ihtiyaçlarına uygun olarak BİSİS'i sürekli geliştirerek çalışmalarımıza devam edeceğiz.

“BİSİS’in en olumlu yanı bir ekip işi olması...”

Tüba İLİK

*Ankara Çocuk Eğitimevi Müdürlüğü
Psikoloğu*

BİSİS'te ikinci eğitimimi aldım. İlk eğitim, 3 günlük teorik kısımdan oluşuyordu. Uyguladıkça faydalarını daha çok göreceğiz. Programlarımız, BİSİS'le çocuklar için daha güvenilir bir süreci garantiliyor. Her çocuk için bireysel ihtiyaca yönelik programları keşfediyoruz.

BİSİS'in en olumlu yanı bir ekip işi olması. Çocuk kuruma ilk girdiği andan itibaren ekiple ortak bir sonuca ulaşmak gerekiyor. Sistem, tüm birimleri için içine katıyor ve

uygulayıcıların sorumluluğunu artırıyor. Standart bir sistem olması bizim işimizi de kolaylaştırıyor, nokta atışı yapabiliyoruz.

Tek zorlayıcı yanı, görüşme odaları, bilgisayar, yeterli personel mevcudiyeti gibi fiziki yetersizlikler olabilir. Onların da ileride çözüleceğine inanıyorum. Çok verimli bir proje ve ergenlerle çalışmak benim için ayrıca bir keyif.

Röportajlar: Didem AKAN

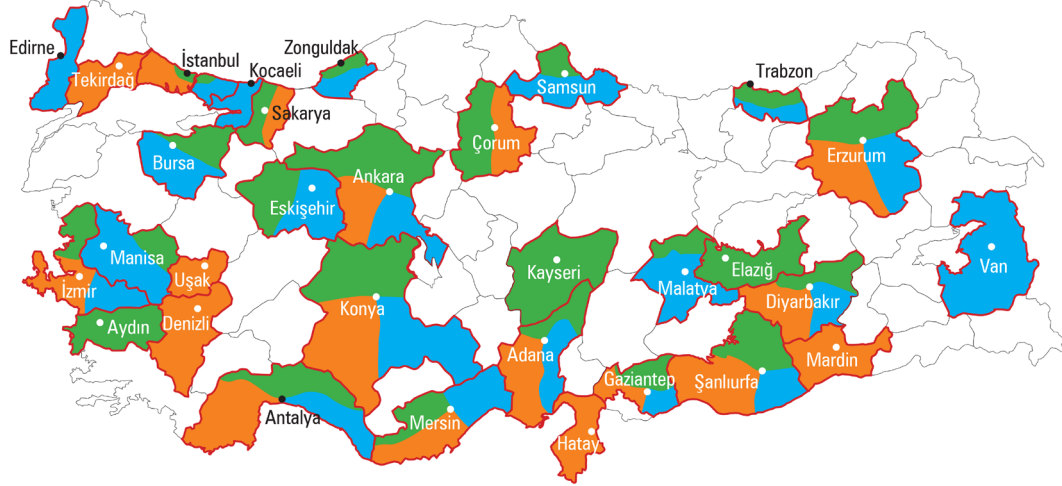

Bu proje Avrupa Birliği ve
Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ÇOCUKLAR İÇİN ADALET PROJESİNDEKİ PİLOT İLLER

- Yeni Çocuk Koruma Modelinin ve Koordinasyon Stratejisinin Yaygınlaştırıldığı Pilot İller
- Adliye Çocuk Görüşme Odalarının Kurulacağı Pilot İller
- BİSİS Pilot İlleri

Bu yayın Avrupa Birliği'nin desteğiyle üretilmiştir.

Yayın içeriği tamamen yazarlarının sorumluluğunda olup hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşleri olarak gösterilemez.